

Tiedon laatukehikko -hankkeen TIHA TP3 Tilastokeskus- ohjausryhmän kokous 9/2021

Aika: Perjantai 2.11.2021 klo 11.30-13.

Paikka: Teams

Läsnä: Kirsti Pohjanpää (pj), Hannele Orjala (poissa), Jussi Heino, Outi Ahti-Miettinen, Essi Kaukonen (sihteeri)

Poissa:

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

2. Ilmoitusasiat

3. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edelliseen pöytäkirjaan ei ole tullut muutoksia.

Toivotaan käytäntönä Teamsissä peukutusta kuittauksena pöytäkirjan katsomisesta / hyväksymisestä.

4. Tiedon laatukehikko osahankkeen ohjausryhmä (VM asettama)

VM asettama laatukehikon ohjausryhmä kokoontui 21.10.2021, materiaalit myös Tilastokeskuksen operatiivisen ohjausryhmälle. Käyttöön otosta ja visiosta käytiin keskustelua. Ohjausryhmän puheenjohtaja Rissanen ehdotti suosituksen antavaksi tahoksi Tiedonhallintalautakuntaa.

5. Projektin tilannekatsaus

Meneillään olevan jakson tehtävät

Lausuntokierros oli käynnissä 6.9.2021-4.10.2021 välisen ajan Lausuntopalvelussa VM lausuntopyyntönä. Lausuntoja saapui yhteensä 71 kappaletta, joista valtaosa Lausuntopalvelun kautta. Lausuntojen työläs käsittely on menossa. Ks 5. Lausuntokierroksen tulemat ja käsittely.

Syyskauden pilotointi on edennyt hyvin. Tiedon laadun kuvauksen pilotointiin ovat osallistuneet Valtiokonttori, MML, Kela, Luke ja lisäksi Tilastokeskus kolmella pilotilla. Pilotoinnin päätöstilaisuuden ajankohta oli 29.10.2021, jonka jälkeen on menossa pilotoinnin yhteenvetovaihe. Käyttöönottosuunnitelman työstäminen etenee ja on saanut paljon antia lausuntokierrokselta. Laajan projektiryhmän työpajaa 8.11.2021 on valmisteltu.

EOppivakurssin valmistelu yhdessä muiden TIHA työpakettien kesken jatkuu. Keskusteluissa mukana Marika Jokinen, Janika Tarkoma ja Essi Kaukonen Tilastokeskuksesta. TIHA yhteydessä on valmisteltu myös vuoden 2022 tehtäviä.

Kaiken kaikkiaan jakson tehtävät, runsas viestintä ja lausuntojen käsittelyn työläys ovat aiheuttaneet projektin vetämiseen haasteita.

Resurssitilanne ja hankkeeseen osallistuvien organisaatioiden tilanne ja erityistarpeet

Ei erityisiä huomioita.

2.11.2021

TiHA-hankkeen mahdolliset muutosehdotukset ja viestintä TiHA hankkeen yhteydessä

Projektipäällikkö kertoi, että ohjeistuksia ja eOppiva kursseja yhteen nivovat palaverit jatkuvat syyskaudella kerran kuussa TiHA työpakettien kesken. Tilastokeskuksesta osallistuvat Marika Jokinen, Janika Tarkoma ja Essi Kaukonen. Tämän lisäksi jatkuvat TiHA työpakettien ristiintsekkauksipalaverit noin kerran kahdessa viikossa, erityisesti viestintä käsittelyssä, Kaukonen ja Ukkonen osallistuvat tilanteen mukaan. Lisäksi menneellä jaksolla on keskusteltu mm. kuntien Digikannustien -hankkeen mahdollisista tiedon laadun avauksista.

TiHA hankeryhmä kokoontui 28.10.2021, Tilastokeskuksesta Essi Kaukonen esitteli Tiedon laatukehikkoa. TiHA hankeryhmässä kiitettiin hyvästä työstä ja nähtiin tiedon laatukehikon iteroitunut kokonaisuus (rakentuu pidemmällä tähtäimellä) juuri oikeana suuntana ja haasteisiin vastaavana. Verkostojen osalta pohdittiin kokoonpanoja yksi TiHA / tietopolitiikan verkosto tai monta tai nykyisiä ryhmiä, voisi myös ankkuroitua ns. arvokkaihin aineistoihin? DCAT standardi nousi esille ja sen tiedon laadun laajennos. Tilastojen kuvauksiin ehdotettiin käytettäväksi statDCAT-standardia. Hankeryhmä kannatti iteratiivisin pienin askelin osaamisen kehittämistä eri lähtökohdat huomioiden.

TiHA puoliväliseminaari pidettiin 27.10.2021, Tilastokeskuksesta Essi Kaukonen esitteli Tiedon laatukehikkoa. Seminaarissa tuli runsaasti antia käyttöönotonsuunnitteluun mentikäsittelyn ja chatin kautta.

TiHA verkkotilaisuuksista on tallenteet, joten jälkepäinkin näihin tilaisuuksiin voi palata. Tallenteet löytyvät [Hankkeen tilaisuudet ja ajankohtaiset kuulumiset -sivulta](#).

Muut toteutuneet ja tulossa olevat ajankohtaiset viestintätoiminpiteet

8.-10.11.2021 ajanjaksolla esittely vertaisarvioijille (englanniksi), Tilastokeskuksesta Janika Tarkoma /Essi Kaukonen

3.11.2021 Esitys data-analytiikkakurssilla (Tietojohtaminen ry ja Tilastokeskus järjestävät), Tilastokeskuksesta Janika Tarkoma

3.11.2021 Tilastokeskus-Vero palaverissa laatukehikkohankkeen esittely, Tilastokeskuksesta Kirsti Pohjanpää

15.10.2021 Liettualaisten VM vierailu (avoin data + tiedon laatu englanniksi), Tilastokeskuksesta Essi Kaukonen

13.10.2021 Ei tuurilla vaan tiedolla -kuntahankkeen koulutus, Tilastokeskuksesta Essi Kaukonen

Tulevat tehtävät ja niihin liittyvät riskit

Projektipäällikkö totesi, että lausuntojen käsittely vaatii aikaa ja keskittymistä. Samaan aikaan on menossa pilotoinnin yhteenveto ja muut projektin tehtävät, tässä iso työnhallinnan riski.

Lausuntojen tulemat ovat eri käsittelyvaiheissa esillä useissa tilaisuuksissa. Lausunnoista tehdään myös julkaistava yhteenveto, joka julkaistaan marraskuun puolivälissä. Ks. 5. Lausuntokierroksen tulemat ja käsittely.

Pilotoinnissa on alkamassa pilotoinnin yhteenvetovaihe. Käyttöönoton suunnittelussa tullaan hyödyntämään lausuntojen lisäksi myös TIHA puoliväliseminaarin anti ml. mentikysymykset, jotka keskittyivät käyttöönottoon. Ensi vaiheessa hahmotellaan käyttöönottosuunnitelma-kokonaisuutta ja keskustelutetaan se laajalla projektiryhmällä.

6. Näkemyksille: Iteroitunut tiedon laatukehikko

Tiedon laatukehikon -kokonaisuus on iteroitunut käyttöönottoon liittyvien lausuntojen myötä. TIHA puoliväliseminaarissa kiitettiin hyvästä työstä ja nähtiin tiedon laatukehikon iteroitunut kokonaisuus (rakentuu tarkemmaksi pidemmällä tähtäimellä) juurikin oikeana suuntana. Projektipäällikkö korosti, että oikea puoli kehittyy pitkälti projektin jälkeisenä aikana. Ohjausryhmä piti myös kokonaisuutta hyvänä ja näki, että itse esityksessä esiin voisi nostaa aina myös laatukriteerit.

7. Tiedoksi: Lausuntokierroksen anti

Lausuntoja saapui yhteensä 71 kappaletta. Projektipäällikkö kertoi tarkemmin annista, joka oli hyvä ja syvä ja toi esille mm. laatukriteerien potentiaalia sekä käyttöönoton edellytyksiä organisaatioissa. Julkishallinnon yhteisille laatukriteereille on selvästi ollut tilaus. Ohjausryhmä näki, että lausunnoille lähtenyt dokumentti oli ansiokas ja osaltaan vaikutti lausuntojen laajuuteen ja syvyyteen. Lausuntojen yhteenveto julkaistaan marraskuussa.

8. Evästettäväksi: Vuoden 2022 työt ja hankintanäkymät

TIHA hankeryhmässä 28.10.2021 käsitellyt vuoden 2022 karkean tason tehtävät TIHA hankekokonaisuudessa:

Tuotostavoitteet:

- Tiedon laatukriteerit julkaistu suositukseksi ja käyttöönotto mahdollistettu
- Hallintamalli ja tiedon laatua edistävä verkostotyö suunniteltu ja toimeenpantavissa hankkeen päättyessä
- Tiedon laatukriteerien käyttöönoton edistäminen alla mainituin toimenpitein

Toimenpiteet:

- Tilastokeskus toteuttaa hanketta suunnitellusti projektipäällikön johdolla.
- VM myöntää Tilastokeskukselle työtä varten määrärahan ja etenemistä seurataan VM:n asettamassa ohjausryhmässä
- Hanke toteutetaan yhteistyössä osallistajaorganisaatioiden kesken
- Tiedon laatukriteerien ja niitä tukevan mittariston julkaisu suositukseksi ja saattaminen käyttäjien saataville
- Laatukriteerien ja mittariston ylläpito- ja kehittämisvastuut sekä -prosessit määritellään (hallintamalli).
- Laaditaan ehdotus käyttöönoton etenemisestä
- Koulutusmateriaalin tarkempi suunnittelu ja toteutus (eOppiva).
- Ohjeistuksen tarkempi suunnittelu ja toteutus
- Järjestetään sidosryhmätilaisuuksia ja toteutetaan viestintätoimenpiteitä

Ohjausryhmä oli jo ennen tätä kokousta kannattanut näitä tehtäviä chat-keskustelussa. eOppiva kurssin valmistelu on jo etenemässä ja projektipäällikkö totesi, että eOppiva kurssi tulee olemaan varsin työllistävä kevätkaudella maaliskuussa-huhtikuussa. Keskusteltiin myös laajemmin hankintanäkymistä.

Päätös: Kaukonen vie hankintanäkymät jatkuvasti päivitettävään exceliin, jota tarkastellaan tilanteiden edistyessä keskimäärin joka toisessa ohjausryhmässä. Tässä vaiheessa ei ole tarpeen tehdä rajauksia.

9. Suosituksen antaminen

Tiedonhallintalautakunnan rooli tuli esille VM-ohjausryhmässä. Asia on asialistalla seuraavassa TiHA hankevetäjäpalaverissa 19.11.2021; myös työpaketti 4:ssä on tähtäimessä kansallinen suositus. Projektipäällikkö esitti kysymyksen, vaikuttaako roolin selvittäminen 12.1.2021 suunniteltuun lanseeraustilaisuuteen?

Päätös: Selvitetään Tiedonhallintalautakunnan roolia edelleen VM-vetoisesti. Selvitetään Tilastokeskuksen viestinnän kanssa sopiva ajankohta laatukriteerien / suosituksen julkistukselle vuoden 2022 alkupuolella. Tavoitteena on tuottaa suosituksen sisältö valmiiksi vuodenvaihteen tienoilla joka tapauksessa, koska vuoden 2022 toimenpiteet, erityisesti eOppiva-kurssin toteutus, edellyttävät ”valmista kiinnitettyä” kriteeristöä ja mittaristoa.

2.11.2021

10. Muut asiat

DMBok kokemukset; palataan seuraavassa kokouksessa

Esittely VERO-TK pääjohtajatapaamisessa 3.11.2021

Projektiryhmän ja ohjausryhmän työpajan jälkijätkukset; ajatuksia jo hyödynnetty, palataan seuraavassa kokouksessa.

[Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022](#), sivu 80: ”Julkisten tietovarantojen tehokkaampaa hyödyntämistä ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa edistetään mm. tiedon laatuun, saatavuuteen ja yhteentoimivuuteen liittyvillä toimenpiteillä. Tiedon yhteentoimivuuden ja laadun parantamiseksi käyttöön otetaan kansalliset API-linjaukset ja tiedon laatukriteeristö.”

11. Seuraava kokous

Muut syyskauden kokoukset 30.11.2021 ja 21.12.2021.

Jakelu:

Tiedon laatukehikko TiHATP3 Teams-työtila sekä Tiedon laatukehikon verkkosivut